

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (üheksas koda)

25. jaanuar 2024*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Direktiiv 98/83/EÜ – Olmevee kvaliteet – Artikli 4 lõige 1 – Liikmesriikide kohustus võtta vajalikke meetmeid, et tagada olmevee tervislikkus ja puhtus – I lisa B osa – Joogivee trihalometaanisalduse piirväärtuste ületamine – Artikli 8 lõige 2 – Liikmesriikide kohustus võtta niipea kui võimalik vajalikud parandusmeetmed vee kvaliteedi taastamiseks ja korraldada eelisjärjekorras nende ellurakendamine

Kohtuasjas C-481/22,

mille ese on ELTL artikli 258 alusel 18. juulil 2022 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Armati ja E. Sanfrutos Cano,

hageja,

versus

Iirimaa, esindajad: *Chief State Solicitor* M. Browne, A. Joyce ja M. Tierney, keda abistasid C. Donnelly, *SC*, ja D. Fennelly, *BL*,

kostja,

EUROOPA KOHUS (üheksas koda),

koosseisus: kohtunik J.-C. Bonichot koja presidendi ülesannetes, kohtunikud S. Rodin (ettekandja) ja L. S. Rossi,

kohtujurist: A. Rantos,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma hagnosis Euroopa Kohtul tuvastada, et
 - kuna Iirimaa ei ole võtnud vajalikke meetmeid, et olmevesi vastaks miinimumnõuetele, mis puudutavad trihalometaanisaldust olmevees vastavalt nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiivi 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT 1998, L 330, lk 32; ELT eriväljaanne 15/04, lk 90) I lisa B osas sätestatud parameetrite väärtustele, 21 ühisveevärgi piirkonnas: Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aughrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply ja Ballymagroarty (Iirimaa), ning üheksas erasektori veevarustusüksuses: Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle), Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) ja Keash (Iirimaa), ning
 - ei ole taganud vajalike parandusmeetmete võtmist niipea kui võimalik olmevee kvaliteedi taastamiseks eespool nimetatud ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes ega ole korraldanud nende meetmete ellurakendamist eelisjärjekorras, pidades muu hulgas silmas asjasse puutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele,siis on Iirimaa rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 98/83 artikli 4 lõikest 1 koostoimes selle direktiivi I lisa B osaga ja artikli 8 lõikest 2.

I. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

- 2 Direktiivi 98/83 põhjenduses 29 oli märgitud:

„[L]iikmesriikidel tuleks lubada teatud tingimustel käesolevast direktiivist erandeid teha; lisaks on vaja ette näha sobilik raamistik kõnealuste erandite tegemiseks, tingimusel, et need ei kujuta potentsiaalset ohtu inimeste tervisele ning asjassepuutuva piirkonna olmeveevarustust ei ole muul viisil võimalik mõistlike vahenditega korraldada“.
- 3 Direktiivi artikli 4 lõikes 1 oli sätestatud:

„Olenemata muudest ühenduse sätetest tulenevatest kohustustest võtavad liikmesriigid meetmeid, mis on vajalikud olmevee tervislikkuse ja puhtuse tagamiseks. Käesoleva direktiivi miinimumnõuete kohaldamisel käsitatakse olmevett tervisliku ja puhtana, kui see:

 - a) ei sisalda mikroorganisme ja parasiite ega mistahes aineid sellisel arvul ega sellises koguses, mis kujutavad potentsiaalset ohtu inimeste tervisele,

ja

 - b) vastab I lisa A ja B osas sätestatud miinimumnõuetele;

ja kui liikmesriigid võtavad vastavalt artiklite 5–8 ja artikli 10 asjaomastele sätetele ning kooskõlas asutamislepinguga mistahes muid meetmeid, et tagada olmevee vastavus käesoleva direktiivi nõuetele.“

4 Direktiivi artikli 8 lõikes 2 oli ette nähtud:

„Kui artikli 4 lõikega 1 ettenähtud kohustuste täitmiseks võetud meetmetest hoolimata ei vasta olmevesi artikli 5 alusel kehtestatud parameetrite väärtustele ning kui artikli 6 lõikest 2 ei tulene teisiti, tagavad asjassepuutuvad liikmesriigid, et niipea kui võimalik võetakse vajalikud parandusmeetmed selle kvaliteedi taastamiseks ning korraldavad eelisjärjekorras nende ellurakendamise, pidades muu hulgas silmas asjassepuutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.“

5 Direktiivi 98/83 artikkel 9 „Erandid“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Liikmesriigid võivad ette näha erandeid I lisa B osas sätestatud või artikli 5 lõike 3 alusel kehtestatud parameetrite väärtustest kuni nende poolt kindlaksmääratava väärtuseni, tingimusel, et ükski kõrvalekalle ei kujuta potentsiaalset ohtu inimeste tervisele ning olmeveevarustust asjassepuutuvas piirkonnas ei ole muude mõistlike abinõudega võimalik säilitada. Kõrvalekalded on piiratud nii lühikese ajaga kui võimalik ning ei tohi ületada kolme aastat, mille lõppedes viiakse läbi ülevaatus, et teha kindlaks, kas saavutatud on piisavat edu. Kui liikmesriik kavatses teha teise erandi, edastab ta ülevaatus tulemused koos teise erandi tegemise otsuse põhjendustega komisjonile. Teise erandi kehtivus ei tohi ületada kolme aastat.

2. Erandlike asjaolude korral võib liikmesriik taotleda komisjonilt kolmandat erandit, mille kehtivus ei ületa kolme aastat. Komisjon teeb iga kõnealuse taotluse kohta otsuse kolme kuu jooksul.

3. Mistahes erandites, mida lõigete 1 või 2 alusel tehakse, märgitakse järgmised andmed:

- a) erandi põhjus;
- b) asjassepuutuv parameeter, eelnevad asjaomased järelevalvetulemused ning erandiga lubatav maksimaalne lubatud väärtus;
- c) geograafiline piirkond, ööpäevas tarbimiseks antava vee kogus, asjassepuutuva elanikkonna arv ning kas mõjutatud on mõni asjassepuutuv toiduainetetööstuse ettevõtte;
- d) asjakohane järelevalveskeem, vajadusel tihedama järelevalvesagedusega;
- e) vajalike parandusmeetmete kava lühikokkuvõte, sealhulgas tööde ajakava ja maksumuse prognoos ning sätted ülevaatus kohta;
- f) erandi vajalik kehtivusaeg.

4. Kui pädevad asutused leiavad, et parameetrite väärtusele mittevastavus on väga väike ning artikli 8 lõike 2 alusel võetavatest meetmetest piisab probleemi lahendamiseks 30 päeva jooksul, ei ole tarvis lõike 3 nõudeid kohaldada.

Sel juhul määravad pädevad asutused või muud asjaomased organid kindlaks üksnes asjassepuutuva parameetri maksimumväärtuse ning probleemi lahendamiseks võimaldatava aja.

5. Lõikele 4 ei tohi enam tugineda, kui konkreetse veevarustuse mittevastavus ühe parameetri väärtusele on väldanud viimase 12 kuu jooksul kokku rohkem kui 30 päeva.

6. Iga liikmesriik, kes tugineb käesolevas artiklis sätestatud eranditele, tagab, et mistahes kõnealusest erandist mõjutatud elanikkonda kiiresti nõuetekohasel viisil erandist ja selle tingimustest teavitatakse. Lisaks tagab liikmesriik vajadusel nende konkreetsete elanikkonna gruppide nõustamise, kellele erand võib olla eriti ohtlik.

Nimetatud kohustused ei kehti lõikes 4 kirjeldatud olukorras, kui pädevad asutused ei otsusta teisiti.

7. Välja arvatud lõike 4 alusel tehtud erandite puhul teeb liikmesriik komisjonile kahe kuu jooksul teatavaks mistahes erandi, sealhulgas lõikes 3 sätestatud andmed, kui see hõlmab konkreetset veevarustust, mille keskmine kasutusmaht on vähemalt 1000 [kuupmeetrit (m³)] ööpäevas või mis teenindab vähemalt 5000 inimest.

8. Käesolevat artiklit ei kohaldata olmevee suhtes, mis on ette nähtud pudelites või mahutites müümiseks.“

6 Direktiivi artiklis 14 „Nõuete täitmise tähtaeg“ oli sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad olmevee kvaliteedi käesolevale direktiivile vastavuse tagamiseks vajalikud meetmed viie aasta jooksul alates selle jõustumisest, ilma et see mõjutaks I lisa B osa 2., 4. ja 10. märkuse kohaldamist.“

7 Direktiivi 98/83 artikli 15 „Erandlikud asjaolud“ lõigetes 1 ja 2 oli ette nähtud:

„1. Liikmesriik võib erandlike asjaolude korral ning geograafiliselt määratletud piirkondade osas esitada komisjonile eritaotluse pikema kui artiklis 14 sätestatud tähtaja kohta. Lisatähtaeg ei tohi ületada kolme aastat, mille möödudes teostatakse ülevaatus ning edastatakse see komisjonile, kes võib ülevaatusel lähtudes lubada teise kuni kolmeaastase lisatähtaja. Käesolevat sätet ei kohaldata olmevee suhtes, mida pakutakse müügiks pudelites või mahutites.

2. Igas sellises taotluses, mis peab olema põhjendatud, märgitakse ettetulnud raskused ning lisatakse vähemalt kogu artikli 9 lõikes 3 sätestatud teave.“

8 Direktiivi I lisa „Parameetrid ja parameetrite väärtused“ sisaldas B osa „Keemilised parameetrid“, mis oli sõnastatud järgmiselt:

„Parameeter	Parameetri väärtus	Ühik	Märkused
[...]	[...]	[...]	[...]
Trihalometaanid kokku	100	[mikrogrammi liitri kohta (µg/l)]	Märgitud ühendite kontsentratsioonide summa; Märkus 10
[...]	[...]	[...]	[...]

[...]

Märkus 10: Võimalusel, desinfitseerimist kahjustamata, peaksid liikmesriigid püüdlema madalama väärtuse poole.

Märgitud ühendid on: kloroform, bromoform, dibromoklorometaan, bromodiklorometaan.

Artikli 6 lõike 1 punktides a, b ja d nimetatud vee puhul tuleb väärtus saavutada hiljemalt 10 kalendriaasta möödumisel käesoleva direktiivi jõustumisest. Trihalometaanide parameetri väärtus kokku alates viie aasta möödumisest käesoleva direktiivi jõustumisest kuni 10 aasta möödumiseni selle jõustumisest on 150 µg/l.

Liikmesriigid peavad tagama, et võetakse kõik asjakohased meetmed trihalometaanide kontsentratsiooni vähendamiseks olmevees nii palju, kui on parameetri väärtusele vastavuse saavutamiseks vajalikul ajavahemikul võimalik.

Kõnealuse väärtuse saavutamiseks vajalikke meetmeid rakendades peavad liikmesriigid järk-järgult andma eelistuse paikadele, kus trihalometaanide kontsentratsioon olmevees on kõrgeim.“

B. Iiri õigus

- 9 Algselt võeti direktiiv 98/83 Iiri õigusesse üle 2000. aasta Euroopa ühenduste (joogivee) eeskirjadega (European Communities (Drinking Water) Regulations 2000; *S.I.* nr 439/2000), mis nüüd on asendatud 2014. aasta Euroopa Liidu (joogivee) eeskirjadega (European Union (Drinking Water) Regulations 2014; *S.I.* nr 122/2014), mida on muudetud (edaspidi „2014. aasta joogivee-eeskirjad“).
- 10 2014. aasta joogivee-eeskirjade artikkel 4 on sõnastatud järgmiselt:
 - „1. Kui artikli 11 kohastest eranditest ei tulene teisiti, tagab vee-ettevõtja, et vesi on tervislik ja puhas ning vastab käesolevate eeskirjade nõuetele.
 2. Lõike 1 tähenduses loetakse vesi tervislikuks ja puhtaks, kui:
 - a) see ei sisalda mikroorganisme, parasiite ega aineid sellisel arvul ega sellises koguses, mis kujutavad potentsiaalset ohtu inimeste tervisele, ja
 - b) see vastab lisa 1. osa tabelites A ja B sätestatud kvaliteedistandarditele.“
- 11 2014. aasta joogivee-eeskirjade artikli 10 lõikes 4 on sätestatud:

„Kui käesolevate eeskirjade kohaselt tehtud järelevalve tulemusel tehakse kindlaks, et olmevee kvaliteet ei vasta lisa 1. osas sätestatud parameetrite väärtustele, ja kui artiklist 9 ning lõigetest 5 ja 8 ei tulene teisiti, on järelevalveasutus, kui käesolevate eeskirjade alusel kehtivatest eranditest ei tulene teisiti, kohustatud

- a) tagama, et vee-ettevõtja võtab niipea kui võimalik vajalikud parandusmeetmed vee kvaliteedi taastamiseks, ning ta võib selle tagamiseks anda asjaomasele vee-ettevõtjale kõikvõimalikke juhised, mida ta peab sobivaks;
- b) korraldama rakendusmeetmete võtmise eelisjärjekorras, pidades muu hulgas silmas asjasse puutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele;
- c) kui lõikes 8 osutatud suunistes ei ole soovitatud teisiti, andma 14 päeva jooksul pärast järelevalvetulemuste saamist vee-ettevõtjale korralduse koostada 60 päeva jooksul tegevuskava, esitada see järelevalveasutusele heakskiitmiseks ning rakendada seda vee kvaliteedi parandamiseks, et tagada käesolevate eeskirjade järgimine niipea kui võimalik ja hiljemalt [olenevalt juhtumist ühe või kahe aasta jooksul].“

II. Kohtueelne menetlus

- 12 Alates 1. jaanuarist 2014 vastutab veevarustusega tegelev avalik-õiguslik äriühing Irish Water Iirimaa territooriumil avalike veemajandusteenuste osutamise eest ning Environmental Protection Agency (Iirimaa keskkonnakaitseamet; edaspidi „EPA“) järelevalve all tagab, et joogivee kvaliteet vastab direktiivis 98/83 ja selle Iiri õiguskorda üle võtnud riigisisestes õigusnormides kehtestatud standarditele. Alates sellest kuupäevast vastutab Irish Water joogiveega varustamise eest 34 linnavolikogu ning krahvkonnavolikogu alla kuuluvates piirkondades. Lisaks Irish Wateri käitavatele ühisveevarustusvõrkudele osutavad eraõiguslikud ühistud nimetusega „Group Water Schemes“ (erasektori veevarustusüksused) joogiveega varustamise teenuseid teatavates maapiirkondades.
- 13 Komisjoni teenistused taotlesid 3. detsembril 2014 ja 23. jaanuaril 2015 Iiri ametiasutustelt teavet direktiivi 98/83 rakendamise kohta selles liikmesriigis. Iiri ametiasutused vastasid taotlustele vastavalt 9. jaanuaril ja 19. märtsil 2015, esitades üksikasjalikud andmed joogivee trihalometaanisalduse lubatud piirmäära ületamise ulatuse kohta Iirimaal, üldsusele esitatud teabe ja võetud parandusmeetmete kohta.
- 14 Kui komisjoni teenistused olid Iiri ametiasutuste 9. jaanuaril ja 19. märtsil 2015 esitatud teabe läbi vaadanud, teatasid nad 11. mail 2015, et kirjeldatud olukord ei vasta direktiivi 98/83 artiklitest 4 ja 8 ning I lisa B osast tulenevatele nõuetele. Iiri ametiasutused vastasid sellele järeldusele 28. septembri 2015. aasta kirjaga ning Iiri ametiasutused ja komisjoni teenistused arutasid seda küsimust 1. detsembri 2015. aasta nõupidamisel.
- 15 Iiri ametiasutused saatsid 7. märtsil 2016 esimese eduaruande, mida täiendati 29. aprillil 2016. Erasektori veevarustusüksuste kohta, mille olukorda peeti murettekitavaks, esitasid need ametiasutused eriaruandeid.
- 16 Pärast seda, kui komisjoni teenistused olid saatnud 9. augustil 2016 Iiri ametiasutustele uue taotluse, saatsid viimased 30. augusti 2016. aasta kirjaga neile teise eduaruande ja eraldi aruanded erasektori veevarustusüksuste kohta. Iiri ametiasutused saatsid kolmanda eduaruande 18. novembril 2016.
- 17 Kui komisjon oli need kolm eduaruannet läbi vaadanud, asus ta seisukohale, et teatavale edule vaatamata ei vasta paljud veejaotusvõrgud ikka veel direktiivi 98/83 nõuetele. Sellest lähtudes saatis ta Iirimaale 20. juulil 2018 ametliku kirja, milles järeldas, et liikmesriik on rikkunud

kohustusi, mis tulenevad direktiivi 98/83 artiklist 4 koostoimes I lisa B osaga ja artiklist 8, 73 ühisveevärgi piirkonnas, kus elab 481 218 inimest, ja 24 erasektori veevarustusüksuses, kus elab 22 989 inimest.

- 18 Iirimaa vastas ametlikule kirjale 19. oktoobril 2018, kirjeldades üksikasjalikult juba tehtud edusamme ja märkides, et olukorra täielik vastavus direktiivi 98/83 nõuetele saavutatakse 2021. aasta lõpuks.
- 19 Komisjon saatis 14. mail 2020 Iirimaale põhjendatud arvamuse, milles leidis, et kuna Iirimaa ei ole võtnud vajalikke meetmeid, et olmevesi vastaks miinimumnõuetele, mis puudutavad trihalometaanisisaldust olmevees vastavalt direktiivi 98/83 I lisa B osas sätestatud parameetrite väärtustele, 31 ühisveevärgi piirkonnas, kus elab 284 527 inimest, ja 13 erasektori veevarustusüksuses, kus ta on tuvastanud 9701 elanikku, ning et vajalikud parandusmeetmed olmevee kvaliteedi taastamiseks nendes ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes tuleb võtta niipea kui võimalik, ja kuna nende ellurakendamist ei ole korraldatud eelisjärjekorras, pidades muu hulgas silmas asjasse puutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele, siis on Iirimaa rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 98/83 artikli 4 lõikest 1 koostoimes I lisa B osaga ja selle direktiivi artikli 8 lõikest 2.
- 20 Põhjendatud arvamuses kohustas komisjon Iirimaad täitma need kohustused nelja kuu jooksul arvamuse saatmisest, st hiljemalt 15. septembriks 2020.
- 21 Iirimaa vastas põhjendatud arvamusele 18. septembril 2020 ja saatis komisjonile lisateavet 2. märtsil 2021. Vastuseks komisjoni teenistuste palvele saatsid Iiri ametiasutused 18. juunil 2021 oma 2020. aasta järelevalvetoimingute tulemused.
- 22 Vastuses põhjendatud arvamusele kinnitas Iirimaa, et selles arvamuses nimetatud 31 ühisveevärgi piirkonnast 15 piirkonnas ja 13 erasektori veevarustusüksusest kolmes on ta püsivalt saavutanud direktiivist 98/83 tulenevatele nõuetele vastavuse.
- 23 Iirimaa teatas komisjonile 2. märtsi 2021. aasta kirjaga, et veel kaks ühisveevärgi piirkonda on nõuetega vastavusse viidud.
- 24 Komisjon saatis 19. mail 2021 Iirimaale tehnilist laadi taotluse, et Iirimaa esitaks talle 2020. aasta trihalometaanisisalduse järelevalve andmed kõigi rikkumismenetlusega hõlmatud ühisveevärgi piirkondade kohta.
- 25 Iirimaa esitas 18. juunil 2021 andmed enamiku nende veevärgipiirkondade kohta. Seevastu ei ole komisjon saanud mingeid järelevalveandmeid või on saanud üksnes ebatäielikke andmeid kolme ühisveevärgi piirkonna kohta, mida põhjendatud arvamus hõlmab.
- 26 Kuna Iirimaa esitatud vastused ja teave komisjoni ei rahuldanud, otsustas ta esitada käesolevas asjas liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi.

III. Hagi

- 27 Komisjon põhjendab oma hagi kahe väitega, millest esimese kohaselt on rikutud direktiivi 98/83 artikli 4 lõiget 1 koostoimes I lisa B osaga, kuna Iirimaa ei ole võtnud vajalikke meetmeid, et olmevesi vastaks miinimumnõuetele, mis puudutavad trihalometaanisisaldust olmevees vastavalt

I lisa B osas sätestatud parameetrite väärtustele, 21 ühisveevärgi piirkonnas ja 9 erasektori veevarustusüksuses, ning teise väite kohaselt on rikutud direktiivi 98/83 artikli 8 lõiget 2, kuna Iirimaa ei ole niipea kui võimalik võtnud vajalikke parandusmeetmed olmevee kvaliteedi taastamiseks nendes ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes, pidades muu hulgas silmas asjasse puutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.

- 28 Sissejuhatuses tuleb märkida, et trihalometaanid on keemilised ühendid, mis tekivad klooril põhinevate desinfektsioonivahendite reageerimisel vees sisalduva orgaanilise aine, näiteks bakterite ja taimsete jääkidega. Neid esineb joogivees sageli, eelkõige veepuhastussüsteemides, kus bakterite ja saasteainete kõrvaldamiseks kasutatakse kloori.
- 29 Trihalometaanid on inimeste tervise ja keskkonna seisukohast murettekitavad, kuna pikaajaline kokkupuude nende keemiliste ühendite suure sisaldusega joogiveega võib olla ohtlik, põhjustades vähki, eelkõige põievähki ja käärsoolevähki, ning tekitada seedekulga probleeme ja nahaärritust. Lisaks võivad trihalometaanid pärast keskkonda sattumist olla mürgised veeloomastikule, häirida magevee ökosüsteeme ja aidata kaasa surnud tsoonide tekkimisele ookeanides, soodustades vetikate vohamist.
- 30 Joogivee trihalometaanisalduse vähendamiseks peavad veesektori reguleerivad asutused ja joogivee puhastamisega tegelevad ettevõtjad vastavalt direktiivile 98/83 kasutama alternatiivseid desinfitseerimismeetodeid, vähendama orgaanilise aine kogust töötlemata vees ning optimeerima puhastusprotsesse, et minimeerida nende ühendite tekkimist.

A. Hagi vastuvõetavus kolme ühisveevärgi piirkonna osas

1. Poolte argumendid

- 31 Iirimaa väidab, et komisjoni hagi on vastuvõetamatu Drimoleague'i, Ring/Helvicki ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkonna osas.
- 32 Liikmesriik väidab kostja vastuses, et „oluline võrdlusalus selle kindlakstegemiseks, kas teatav ühisveevärgi vastab trihalometaanisalduse kohta kehtestatud parameetrite väärtustele või mitte, on EPA parandusmeetmete loetelu“. Liikmesriik kinnitab, et kolme asjaomast ühisveevärgi piirkonda ei ole parandusmeetmete loetellu kantud „kuna neid ei ole enam olemas“. Iirimaa möönab, et sellistes olukordades sõltub komisjon suuresti asjaomase liikmesriigi esitatud teabest, kuid vaidlustab asjaolu, et ta ei ole käesoleval juhul oma teavitamiskohustust täitnud.
- 33 Komisjon väidab, et Iirimaa tegi vea, kuna ta ei teatanud komisjonile konkreetselt nende kolme ühisveevärgi piirkonna loetelust väljaarvamist, ei esitanud andmeid, mis oleks võimaldanud tõendada direktiivist 98/83 tulenevate kohustuste täitmist uutes veejaotusvõrkudes, ega põhjendanud, miks Ring/Helvicki ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkond parandusmeetmete loetelu „nõuetele mittevastavate veejaotuspiirkondade“ hulgast eemaldati.
- 34 Komisjoni sõnul ei ole Iirimaa talle teatanud, et Drimoleague'i ühisveevärgi piirkond on nüüd ühendatud Skibbereeni (Iirimaa) veejaotusvõrguga. Järelikult ei olnud komisjonil hagiavalduse esitamise ajal mingit teavet, mis oleks võimaldanud tal järeldada, et Drimoleague'i ühisveevärgi piirkonnas on joogivee kvaliteedi probleem lahendatud. Iirimaa esitas alles kostja vastuses

järelevalveandmed, mis näitasid, et Skibbereeni veejaotusvõrk vastab trihalometaanisisalduse kohta kehtestatud parameetrite väärtustele. See teave edastati liiga hilja, et seda saaks Drimoleague'i ühisveevärgi piirkonna osas hagi põhjendatuse hindamisel arvesse võtta.

- 35 Iirimaa väidab, et kuigi komisjon kinnitab, et teda ei teavitatud sellest, et Drimoleague'i ühisveevärgi piirkonda teenindab nüüd üks teine veejaotusvõrk, möönab see institutsioon siiski, et sellise piirkonna väljajätmist parandusmeetmete loetelust oleks ta pidanud käsitama vastavusse viimise näitajana. Kuigi käesoleval juhul esitasid Iiri ametiasutused komisjonile 18. juunil 2021 järelevalvetulemused, mis näitasid, et selles ühisveevärgi piirkonnas on 21. juulil 2020 tuvastatud trihalometaanisisalduse parameetri väärtuse ületamine, on siiski tõsi, et Drimoleague'i ühisveevärki ei olnud põhjendatud arvamuses määratud kuupäeval, s.o 15. septembril 2020 enam olemas.
- 36 Ring/Helvicki ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkondade kohta väidab Iirimaa kostja vastuses, et ka neid ei olnud sel kuupäeval enam olemas, nagu nähtub teabest, mille see liikmesriik esitas vastuseks põhjendatud arvamusele.
- 37 Komisjoni sõnul ei saanud ta lihtsalt sellest, et põhjendatud arvamusele antud vastuses oli märgitud, et need kaks ühisveevärgi piirkonda on „EPA trihalometaanisisalduse parandusmeetmete loetelust“ välja jäetud, järeldada, et need piirkonnad on nüüd direktiiviga 98/83 kehtestatud nõuetega vastavuses. Vaatamata muutusele, mis ilmselt toimus enne põhjendatud arvamusele vastuse saatmist, ei teatanud Iirimaa talle, et Ring/Helvicki ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkond on nüüdsest ühendatud vastavalt Dungarvani ja Boyle'i (Iirimaa) veejaotusvõrguga. Pealegi ei olnud selle teabe esitamisel sellega kaasas mingeid andmeid, mis oleksid võimaldanud komisjonil järeldada, et Ring/Helvicki ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkonna elanikud olid nüüd liitunud veejaotusvõrguga, mis vastab asjakohaste parameetrite väärtustele. Järelikult ei olnud komisjonil hagiavalduse esitamise ajal vähimatki teavet, mis oleks võimaldanud tal asuda seisukohale, et Ring/Helvicki ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkonnas oli joogivee kvaliteedi probleem lahendatud.
- 38 Komisjon rõhutab ka asjaolu, et Euroopa Kohus on juba tagasi lükanud argumendi, et nõuetele mittevastava ühisveevärgi lammutamine ja selle senise teeninduspiirkonna liitmine uue ühisveevärgi piirkonnaga on piisav selleks, et lõpetada nõuetele mittevastavat veevarustust puudutav rikkumismenetlus, ilma et oleks vaja komisjonile muudatusest teatada või esitada andmeid trihalometaanisisalduse taseme kohta uues veejaotuspiirkonnas. Haldusasutuste reorganiseerimine ei muuda rikkumismenetlust edutuks ja kuigi see võib tõepoolest olla toimiv lahendus vastavusse viimiseks, peab asjaomane liikmesriik esitama selge teabe, mis selgitab haldusalast muutust, näiteks veevärgi lammutamist ja asjaomase piirkonna liitmist teise jaotusvõrku, ning andmed, mis võimaldavad järeldada, et muutusega on probleem lahendatud, st et uus jaotusvõrk on kooskõlas direktiiviga 98/83 kehtestatud parameetrite väärtustega.
- 39 Komisjon leiab, et ta on esitanud piisavalt tõendeid rikkumise kohta. Ühtlasi on ta esitanud täiendava teabe nõude pärast seda, kui Iirimaa oli põhjendatud arvamusele vastanud ja enne Euroopa Kohtusse pöördumist, kuigi ELTL artikli 258 kohaselt ei olnud ta kohustatud seda tegema.

2. Euroopa Kohtu hinnang

- 40 Iirimaa väidab sisuliselt, et käesolev hagi on Drimoleague'i, Ring/Helvicki ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkonna osas vastuvõetamatu sisuliselt põhjusel, et põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemise kuupäeval, s.o 15. septembril 2020, ei olnud neid kolme piirkonda enam EPA parandusmeetmete loetellu kantud, kuna neid ei olnud enam olemas. Täpsemalt oli Drimoleague'i ühisveevärgi piirkond liidetud Skibbereeni jaotusvõrguga, Ring/Helvicki piirkond oli liidetud Dungarvani võrguga ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkond oli liidetud Boyle'i ühisveevärgi piirkonnaga.
- 41 Alustuseks tuleb toonitada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale, mis käsitleb tõendamiskoormist ELTL artiklil 258 põhinevas liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise menetluses, on esiteks komisjonil kohustus tõendada, et väidetav rikkumine on aset leidnud. Just komisjon peab Euroopa Kohtule esitama vajalikud tõendid, et Euroopa Kohus saaks kontrollida, kas rikkumine on toime pandud, ilma et ta võiks tugineda mis tahes oletusele (5. märtsi 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Küpros (asulareovee kogumine ja puhastamine), C-248/19, EU:C:2020:171, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 42 Alles siis, kui komisjon on esitanud piisavalt tõendeid, millest nähtuvad teatavad faktilised asjaolud kostjast liikmesriigi territooriumil, on liikmesriigi ülesanne selline teave ja selle tagajärjed sisuliselt ja üksikasjalikult vaidlustada (5. märtsi 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Küpros (asulareovee kogumine ja puhastamine), C-248/19, EU:C:2020:171, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 43 Pealegi, kuna liikmesriigi kohustuste rikkumise esinemist tuleb hinnata, lähtudes olukorrast, mis valitseb liikmesriigis põhjendatud arvamuses antud tähtaja lõpul, ei saa Euroopa Kohus pärast seda seadustes või määrustes tehtud muudatusi arvesse võtta (17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Kreeka, C-849/19, EU:C:2020:1047, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Käesolevas asjas järeldub sellest, et väidetavate rikkumiste esinemist tuleb hinnata Iirimaa põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel valitsenud olukorra põhjal, võtmata arvesse akte, millega liikmesriik otsustas teha käesoleva kohtuotsuse punktis 37 nimetatud muudatused, teatamata sellest komisjonile ja hoidmata teda kursis trihalometaanireostuse tasemega uutes joogiveega varustamise piirkondades.
- 45 Käesolevas asjas on selge, et hagi esemeks olevate parameetrite väärtuste ületamine, sealhulgas kolmes ühisveevärgi piirkonnas, mille osas hagi vastuvõetavus on vaidlustatud, on tõendatud Iirimaa poolt komisjonile esitatud andmete alusel, mida see liikmesriik ei kohtueelses menetluses ega Euroopa Kohtus kahtluse alla seadnud ei ole.
- 46 Sellega seoses tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et komisjon, kellel endal puudub uurimistoimingute läbiviimise pädevus, sõltub suuresti teabest, mida on esitanud asjaomase liikmesriik (vt selle kohta 26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-494/01, EU:C:2005:250, punkt 43). Siit järeldub, et kui Iirimaa ei teavitanud komisjoni käesoleva kohtuotsuse punktis 36 viidatud muudatustest ega edastanud talle mingeid andmeid, mis oleksid võimaldanud tuvastada, et varem Drimoleague'i, Ring/Helvicki ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkonnaga liitunud isikutele jaotatava joogivee kvaliteet vastab nüüd direktiivis 98/83

trihalometaanisisalduse kohta kehtestatud parameetrite väärtustele, ei olnud komisjonil võimalik teada saada, kas see vastavusse viimine toimus enne põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumist.

- 47 Lõpuks tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba tagasi lükanud argumendi, millega taotleti teatud linnastuid puudutava liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi rahuldamata jätmist põhjusel, et pärast haldusterritoriaalse korralduse muutmist neid linnastuid enam ei eksisteeri. Seega ei saa ainult halduskorralduse muudatuste põhjal, mis puudutavad Iirimaa riigisisest õiguskorda, on tehtud pärast komisjoni ametliku kirja saatmist ja mille tagajärjeks oli direktiiviga 98/83 kehtestatud piirmääradele mittevastava ühisveevärgi lammutamine ja selle senise teeninduspiirkonna liitmine uue ühisveevärgi piirkonnaga, teha järeldust, et nõuetele mittevastava veevarustuse tõttu algatatud rikkumismenetluse ese on ainuüksi selle asjaolu tõttu ära langenud (vt analoogia alusel 6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (asulareovee kogumis- ja puhastussüsteem), C-668/19, EU:C:2021:815, punktid 40 ja 41).
- 48 Nimelt, kui selline haldusterritoriaalse korralduse muutmine võib tõepoolest võimaldada järgida direktiiviga 98/83 kehtestatud piirväärtusi, on Iirimaa kohustatud komisjonile täpselt teatama, milles halduskorralduse muudatus konkreetselt seisnes, näiteks selgitades, et kõnealune veejaotusvõrk on lammutatud ja asjaomane piirkond on liidetud teise jaotusvõrguga, ning esitama andmed, mis toovad selgelt esile asjaolu, et muudatus lahendas vee trihalometaanireostuse probleemi, st et uus joogiveega varustamise süsteem on direktiivis 98/83 ette nähtud piirväärtustega kooskõlas.
- 49 Neil asjaoludel on käesolev liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi vastuvõetav, kaasa arvatud Drimoleague'i, Ring/Helvicki ja Grangemore'i ühisveevärgi piirkonna osas.

B. Sisulised küsimused

1. Esimene väide

- 50 Esimese väitega heidab komisjon ette, et Iirimaa on rikkunud direktiivi 98/83 artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi 21 ühisveevärgi piirkonnas ja 9 erasektori veevarustusüksuses, kus on ületatud joogivees trihalometaanisisalduse maksimaalse lubatud taseme parameetrite väärtust, mis on täpsemalt kindlaks määratud selle direktiivi I lisa B osas.
- 51 Iirimaa vaidlustab rikkumise, eitades direktiiviga 98/83 kehtestatud tulemuse saavutamise kohustuse olemasolu ja seda, et komisjoni esitatud tõendid väidetava rikkumise kohta on piisavad. Liikmesriik viitab teatud hulgale konkreetsetele teguritele, millega piirväärtuste ületamine võib olla põhjendatav.

a) Tulemuse saavutamise kohustus

1) Poolte argumendid

- 52 Komisjon märgib oma hagiavalduses, et direktiivi 98/83 artikli 4 lõige 1 paneb liikmesriikidele tulemuse saavutamise kohustuse, nimelt kohustuse tagada olmevee tervislikkus ja puhtus.

- 53 Kostja vastuses väidab Iirimaa vastu, et selle sätte alusel liikmesriikidele pandud põhikohustus on kohustus „võtta meetmeid, mis on vajalikud“ vee tervislikkuse ja puhtuse tagamiseks. Ta väidab, et seda sätet tuleb tõlgendada selle sõnastust, konteksti ja eesmärke arvestades, mis peaks viima järelduseni, et nimetatud sätte ei tekita liikmesriikidele tulemuse saavutamise kohustust. Isegi kui see oleks nii, ei oleks selline kohustus mingil juhul absoluutne või tingimusteta.
- 54 Komisjon väidab, et Iirimaa pakutud tõlgendus on vastuolus aluslepingute, direktiivi 98/83 enda ja parameetrite väärtuste järgimist käsitleva kohtupraktikaga. ELTL artikli 288 kolmanda lõigu kohaselt on direktiiv saavutatava tulemuse seisukohalt liikmesriikidele siduv ja käesoleval juhul kohustab direktiivi 98/83 artikli 4 lõige 1 neid tagama, et joogivee trihalometaanisisaldus ei ületaks parameetri väärtust 100 µg/l. Asjaomase liikmesriigi ülesanne on otsustada, millised meetmed on tulemuse saavutamiseks vajalikud, kuid tal ei ole seevastu muud valikut kui eesmärgi saavutamine.
- 55 Pealegi on Euroopa Kohus juba tõlgendanud direktiivi 98/83 artiklit 4 nii, et see on liikmesriikidele siduv vee kvaliteeditaseme osas, mis tuleb saavutada. Komisjoni sõnul tuleneb see 31. jaanuari 2008. aasta kohtuotsusest komisjon vs. Prantsusmaa (C-147/07, EU:C:2008:67), mis käsitles sellest sättest tuleneva kohustuse rikkumist joogivee nitraadi- ja pestitsiidisisalduse lubatud piirmäära ületamise tõttu.
- 56 Komisjon rõhutab asjaolu, et Iirimaa ei vaidle vastu sellele, et joogivee trihalometaanisisaldus ületas põhjendatud arvamusel nimetatud kohtades parameetri väärtust 100 µg/l. Vastupidi, ta on alati tunnistanud, et trihalometaanisisalduse vastuvõetava tasemega on probleeme.
- 57 Oma vasturepliigis väidab Iirimaa teise võimalusena, et liikmesriikidele direktiivi 98/83 artikli 4 lõikega 1 pandud kohustust võib pidada osaliselt kohustuseks võtta meetmeid ja osaliselt tulemuse saavutamise kohustuseks.
- 58 Iirimaa väidab, et selle sätte tõlgendamine nii, et sellega kehtestatakse absoluutne ja tingimusteta kohustus, ei võtaks arvesse tegelikku olukorda Iirimaaal. Nimelt ei ole joogivee kvaliteet seal püsiv, vaid varieerub sõltuvalt paljudest keskkonnaalastest, geograafilistest ja füüsilistest teguritest, mis mõjutavad trihalometaanisisalduse taset ja muudavad direktiiviga 98/83 kehtestatud parameetri väärtuste järgimise teatavates kohtades väga raskeks isegi siis, kui võetakse kõik vajalikud meetmed.
- 59 Iirimaa on seisukohal, et vaatamata joogivee trihalometaanisisalduse taseme ületamise juhtumitele, mida on piiratud arvul, on joogivee tervislikkuse ja puhtuse tagamiseks võetud vajalikud meetmed vastavalt direktiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevale kohustusele. Siit tuleneb, et põhjendatud arvamusel määratud vastavusse viimise tähtaja lõppedes oli see liikmesriik sellest sättest tulenevad kohustused ja sellest tulenevalt ka aluslepingutest tulenevad kohustused täitnud.

2) Euroopa Kohtu hinnang

- 60 Vastavalt direktiivi 98/83 artikli 4 lõikele 1 koostoimes I lisa B osaga on liikmesriigid kohustatud järgima joogivee trihalometaanisisalduse maksimaalse lubatud taseme parameetri väärtust 100 µg/l.
- 61 Iirimaa väidab, et direktiivi artikli 4 lõige 1 ei kehtesta kohustust saavutada tulemus, mis seisneb selle piirväärtuse mitteületamises.

- 62 Sellega seoses tuleb osundada, et ELTL artikli 288 kolmanda lõigu kohaselt on direktiiv saavutatava tulemuse seisukohalt siduv iga liikmesriigi suhtes, kellele see on adresseeritud, kuid jätab eesmärgi saavutamise vormi ja meetodite valiku selle riigi ametiasutustele.
- 63 Käesoleval juhul seisneb tulemus selles, et liikmesriigid tagavad, et olmevees järgitakse teatavat hulka olulisi kvaliteedi ja tervislikkuse parameetreid, nende seas ka käesolevas hagnosis käsitletavat joogivee trihalometaanisalduse maksimaalset taset. Seega on liikmesriigid kohustatud tagama, et see sisaldus ei ületaks kokku 100 µg/l.
- 64 Direktiivi 98/83 artikli 4 lõikes 1 on nimelt sätestatud, et liikmesriigid võtavad kõik meetmed, mis on vajalikud olmevee direktiivis sätestatud nõuetele vastavuse tagamiseks.
- 65 Nii on Euroopa Kohus juba leidnud, eelkõige 31. jaanuari 2008. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Prantsusmaa (C-147/07, EU:C:2008:67), et direktiivi 98/83 artikkel 4 on liikmesriikidele siduv minimaalsete kvaliteedistandardite osas, millele olmevesi peab vastama. Samamoodi järeldas Euroopa Kohus 14. novembri 2002. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Iirimaa (C-316/00, EU:C:2002:657), et nõukogu 15. juuli 1980. aasta direktiiv 80/778/EMÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT 1980, L 229, lk 11), mis on asendatud direktiiviga 98/83, ei kehtesta lihtsalt hoolsuskohustust, vaid kehtestab tulemuse saavutamise kohustuse. Sama kehtib direktiivi 98/83 artikli 4 lõikega 1 liikmesriikidele pandud kohustuse kohta.
- 66 Siit tuleneb, et Iirimaa argumendid, mille kohaselt ei näe see liidu õiguse säte ette tulemuse saavutamise kohustust, tuleb tagasi lükata.

b) Tõendid

1) Poolte argumendid

- 67 Iirimaa heidab komisjonile ette, et viimane tugines eeldusele, et kuna joogivee kvaliteet hagiavalduse lisas loetletud 21 ühisveevärgi piirkonnas ja 9 erasektori veevarustusüksuses ei vastanud väidetavalt trihalometaanisalduse maksimaalsele piirmäärale 100 µg/l, siis on see liikmesriik paratamatult rikkunud direktiivi 98/83 artikli 4 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.
- 68 Liikmesriik leiab, et kuna direktiivi 98/83 artikli 4 lõikest 1 tulenev kohustus on kohustus võtta tulemuse saavutamiseks vajalikud meetmed ja kuna direktiivist 98/83 tuleneb, et isegi kui sellised meetmed on võetud, võib mõnikord osutuda võimatuks järgida direktiivi artikli 5 alusel kindlaks määratud parameetrite väärtusi, ei piisa sellest, et komisjon sellisele eeldusele tugineb. Vastupidi, käesolevas asjas oleks komisjon pidanud piisavate tõenditega tõendama, et Iirimaa ei ole hagiavalduse lisas nimetatud jaotusvõrkude osas võtnud meetmeid, mis on vajalikud olmevee tervislikkuse ja puhtuse tagamiseks, mida see institutsioon ei ole tõendanud.
- 69 Komisjon juhib tähelepanu, et parameetri väärtuse ületamine on fakti küsimus, mis on objektiivne, ja et Iirimaa esitatud andmed, mida ta ei ole kahtluse alla seadnud, on selles osas kõnekad.
- 70 Samas on selge, et komisjon peab esitama Euroopa Kohtule vajaliku teabe, et viimane saaks tuvastada liikmesriigi kohustuste rikkumise, mida ta liikmesriikidele ette heidab. Liikmesriigid on siiski kohustatud aitama kaasa komisjoni ülesannete täitmisele ja kui tegemist on direktiivi tõhusa rakendamise tagamiseks mõeldud riigisiseste õigusnormide nõuetekohase kohaldamise

kontrollimisega praktikas, siis tuleb arvesse võtta asjaolu, et see institutsioon, kellel endal puudub selles valdkonnas uurimistoimingute läbiviimise pädevus, sõltub suuresti teabest, mida on esitanud asjaomane liikmesriik.

- 71 Iirimaa väidab oma vasturepliigis, et asjaolu, et liikmesriigi võetud meetmed jõustuvad ja võimaldavad tagada direktiivist tulenevate kohustuste täitmise alles teatud aja möödudes, ei tähenda, et meetmeid ei ole võetud.

2) Euroopa Kohtu hinnang

- 72 Iirimaa väidab, et komisjon ei ole piisavate tõenditega tõendanud, et igas joogivee jaotusvõrgus, mida on hagiavalduses nimetatud, ei ole liikmesriik võtnud olmevee tervislikkuse ja puhtuse tagamiseks vajalikke meetmeid.
- 73 Sellega seoses tuleb märkida, et ELTL artiklil 258 põhineva liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse käigus on komisjonil kohustus tõendada, et väidetav rikkumine on aset leidnud. Just see institutsioon peab Euroopa Kohtule esitama vajalikud tõendid, mis võimaldaksid kohtul rikkumise tuvastada, ilma et komisjon võiks tugineda mis tahes oletustele (vt selle kohta 26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-494/01, EU:C:2005:250, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 74 Siiski on liikmesriigid ELL artikli 4 lõike 3 alusel kohustatud kaasa aitama komisjoni ülesannete täitmisele, mis ELL artikli 17 lõike 1 kohaselt hõlmab muu hulgas kohustust tagada, et aluslepingu sätteid ja institutsioonide poolt selle alusel võetud meetmeid rakendatakse (26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-494/01, EU:C:2005:250, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 75 Seda silmas pidades tuleb arvesse võtta asjaolu, et kui tegemist on selle kontrollimisega, kas riigisiseseid sätteid, mille eesmärk on tagada direktiivi tõhus rakendamine, on praktikas õigesti kohaldatud, on komisjon, kellel puudub konkreetsetes valdkonnas uurimistoimingute läbiviimise pädevus, suuresti sõltuv teabest, mille võimalikud kaebuste esitajad ja asjaomane liikmesriik talle esitavad (26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-494/01, EU:C:2005:250, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 76 Sellest tuleneb eelkõige, et kui komisjon on esitanud piisavalt tõendeid asjaolude kohta, mis esinevad kostjast liikmesriigi territooriumil, peab liikmesriik sisuliselt ja üksikasjalikult vaidlustama selliselt esitatud asjaolud ja nende tagajärjed (26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-494/01, EU:C:2005:250, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 77 Sellises olukorras on just liikmesriigi ametiasutuste ülesanne viia lojaalse koostöö huvides läbi vajalik kohapealne kontroll, järgides iga liikmesriigi kohustust aidata kaasa komisjoni üldiste ülesannete täitmisele (26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-494/01, EU:C:2005:250, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 78 Seega, kui komisjon tugineb üksikasjalikele kaebustele, mis viitavad direktiivi sätete korduvatele rikkumistele, siis peab asjaomane liikmesriik neis kaebustes väidetud asjaolud konkreetsetl vaidlustama (26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-494/01, EU:C:2005:250, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 79 Käesolevas kohtuasjas tuleb arvesse võtta asjaolu, et Iirimaa enda esitatud andmed, mis puudutavad direktiivis 98/83 ja täpsemalt selle I lisa B osas olmevee trihalometaanisisalduse kohta kehtestatud parameetrite väärtuste järgimist – või ületamist –, on teaduslikud andmed, mida see liikmesriik ei ole kohtueelses menetluses vaidlustanud ja mis on seega objektiivsed faktilised asjaolud.
- 80 Lisaks, mis puudutab komisjoni poolt selle tõendamist, et liikmesriik on võtnud meetmed, mis on vajalikud olmevee tervislikkuse ja puhtuse tagamiseks vastavalt direktiivist 98/83 tulenevatele kohustustele, siis kuigi ELTL artikli 288 ja Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on liikmesriikidel „vormi ja meetodite valiku pädevus“ selle direktiivi rakendamiseks, on neil kohustus saavutada direktiivis ette nähtud tulemus. Seega, kuigi Iirimaa võib vabalt määratleda direktiivi riigisisises õiguskorras – selle iseärasusi arvesse võttes – rakendamise vahendid, peab ta siiski järgima kõiki direktiivi sätteid ja seega tagama, et joogivee trihalometaanisisaldus ei ületaks kogu tema territooriumil 100 µg/l.
- 81 Kuna Iirimaa ei olnud seda kohustust veel täitnud ka siis, kui komisjoni põhjendatud arvamuses talle määratud tähtaeg möödus rohkem kui 17 aastat pärast kuupäeva, mil liikmesriigid olid kohustatud tagama, et nende olukord vastaks direktiivi 98/83 nõuetele, tuleb asuda seisukohale, et komisjon, kes tugineb Iirimaa esitatud parameetri mõõtmise andmetele, mis tõendavad joogivee trihalometaanisisalduse piirväärtuse ületamist kõigis ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes, mida on hagiavaldues nimetatud, on väidetava rikkumise tõendamiseks esitanud piisavalt tõendeid. Sellest tuleneb, et selliselt tuvastatud ületamist tuleb pidada püsivaks, ilma et komisjon peaks selle kohta täiendavaid tõendeid esitama.

c) „Konkreetsed ja erilised tegurid“

1) Poolte argumendid

- 82 Iirimaa väidab, et arvesse tuleb võtta geograafilisi ja keskkonnaalaseid konkreetseid ja eristavaid tegureid, milleks on eelkõige tema veeallikate laad, turba ja laugjate topograafiliste nõlvade esinemine ning keskmisest suurem sademete hulk, kuna need muudavad teatud juhtudel palju keerulisemaks eesmärgi, et joogivee trihalometaanisisaldus vastaks direktiivis 98/83 ette nähtud piirmääradele, eriti juhul, kui samal ajal tuleb alal hoida ka tõhusat desinfitseerimisprotsessi. Nõutavad parandusmeetmed on niivõrd ulatuslikud, et need hõlmaksid struktuurilisi lahendusi, nagu uute või oluliselt täiustatud reoveepuhastite rajamine, mis oma olemuselt nõuaks suuri aja- ja kapitaliinvesteeringuid.
- 83 Komisjon väidab oma repliigis, et direktiiv 98/83 ise näeb ette, et liikmesriik ei pruugi olla võimeline täielikult täitma selles sätestatud kohustusi, ning näeb ette konkreetse raamistiku võimalike erandite tegemiseks. Samuti lubab direktiiv liikmesriigil erandjuhtudel ülevõtmistähtaega pikendada. Komisjoni sõnul ei ole Iirimaa kasutanud ühtegi neist võimalustest.
- 84 Komisjoni arvates on Iirimaa olnud mittevastavuse probleemist teadlik peaaegu 20 aastat ja tal on *de facto* olnud palju rohkem aega kui see, mis talle oleks antud mõne ametliku erandi raames, ükskõik missugune see ka ei oleks. Pikaajalist mittevastavust ei saa edukalt põhjendada, tuginedes geoloogilistele teguritele ega ruumilise planeerimise ja/või keskkonnaeskirjadest tulenevatele nõuetele, millele Iirimaa tugineb.

- 85 Iirimaa rõhutab sellega seoses, et üldiselt vastab selles liikmesriigis tarnitav joogivesi suures osas direktiivi 98/83 nõuetele ning käesolev menetlus puudutab tema olukorda konkreetsel ajahetkel, st põhjendatud arvamuses määratud vastavusse viimise tähtaja möödumisel.
- 86 Lisaks, isegi kui komisjon tõlgendab direktiivi 98/83 artikli 4 lõiget 1 õigesti ja selles direktiivis ette nähtud erandid on ammendavad, on siiski tõsi, et Euroopa Kohus on juba leidnud, et väliste asjaoludega, mis ei allu liikmesriikide kontrollile ja mis muudavad liikmesriikidele direktiivist tulenevate kohustuste täitmise võimatuks või ebatavaliselt raskeks, isegi kui kõik nõutavad hoolsusmeetmed on võetud, võib olla põhjendatud sellise olukorra esinemine, mis teistsugustel asjaoludel kujutaks endast liidu õigusest tulenevate kohustuste rikkumist.

2) Euroopa Kohtu hinnang

- 87 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 82, viitab Iirimaa teatud hulgale geograafilistele, geoloogilistele ja keskkonnaalastele või isegi õigusloome teguritele, mis muudavad teatud juhtudel eriti keeruliseks sellise eesmärgi saavutamise, et joogivee trihalometaanisisalduse tase oleks kooskõlas direktiivis 98/83 ette nähtud piirmääradega. Lisaks nõuab nende tegurite esinemine liikmesriigi sõnul struktuuriliste lahenduste rakendamist, mis nõuavad märkimisväärset aega ja rahalisi vahendeid.
- 88 Direktiivist 98/83, eelkõige põhjendusest 29 ja artiklist 9 nähtub aga, et direktiiv võimaldab liikmesriigil, kes ei suuda täielikult täita selles sätestatud kohustusi, näha ette erandeid selle direktiivi I lisa B osas sätestatud parameetrite väärtustest. Lisaks näeb nimetatud direktiivi artikkel 15 liikmesriigile erandjuhtudel ette võimaluse taotleda ülevõtmistähtaja pikendamist.
- 89 Käesoleval juhul ei ole Iirimaa neid võimalusi kasutanud.
- 90 ELTL artiklis 258 sätestatud menetlus põhineb aga EL toimimise lepingust või teisesest õigusest tulenevate liikmesriigi kohustuste rikkumise objektiivsel tuvastamisel (vt selle kohta 1. märtsi 1983. aasta kohtuotsus komisjon vs. Belgia, 301/81, EU:C:1983:51, punkt 8, ja 4. märtsi 2010. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, C-297/08, EU:C:2010:115, punkt 81).
- 91 Seega, kui selline asjaolu on tuvastatud – nagu käesolevas kohtuasjas –, siis ei oma tähtsust, kas liikmesriigi kohustuste rikkumine tuleneb vastutava liikmesriigi tahtlikust tegevusest, hooletusest või hoopis tal esinenud tehnilistest probleemidest (1. oktoobri 1998. aasta kohtuotsus komisjon vs. Hispaania, C-71/97, EU:C:1998:455, punkt 15, ja 4. märtsi 2010. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, C-297/08, EU:C:2010:115, punkt 82).
- 92 Igatahes juhul, kui liikmesriigil on ajutiselt ületamatud raskused, mis takistavad tal liidu õigusest tulenevaid kohustusi täita, võib ta tugineda vääramatule jõule üksnes nii kaua, kui see on vajalik nende probleemide lahendamiseks (13. detsembri 2001. aasta kohtuotsus komisjon vs. Prantsusmaa, C-1/00, EU:C:2001:687, punkt 131).
- 93 Selles osas tuleb aga tõdeda, et ei geograafilised, geoloogilised või keskkonnategurid ega ruumilise planeerimise ja/või keskkonnaeeskirjadest tulenevad nõuded, millele Iirimaa tugineb, ei saa kujutada endast vääramatut jõudu, millega saaks põhjendada asjaolu, et see liikmesriik ei täida peaaegu 17 aastat pärast direktiivi 98/83 artikli 14 kohaselt kindlaks määratud kuupäeva sellest direktiivist tulenevaid kohustusi, kuigi tal oli võimalus näha selle direktiivi artikli 9 alusel ette ajutisi erandeid. Tegemist ei ole mitte mingil juhul lühiajaliste ettenägematute sündmustega, mille mõju kestab piiratud aja, kuna vaidlust ei ole selles, et Iirimaa ei ole alates direktiivi 98/83

jõustumisest „alal hoidnud tõhusat ja ranget desinfitseerimisprotsessi“ päris paljudes ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes, ning igal juhul oli see nii ka põhjendatud arvamusel määratud vastavusse viimise tähtaja möödumisel.

- 94 Siit tuleneb, et Iirimaa argumentidega, mis on seotud tema territooriumi geograafiliste, geoloogiliste või keskkonnaalaste eripäradega või ruumilise planeerimise ja/või keskkonnaeeskirjadega, ei saa edukalt põhjendada talle direktiivist 98/83 tulenevate kohustuste jätkuvat rikkumist, seda enam, et esiteks on tuvastatud olmevee trihalometaanisisalduse piirväärtuse ületamine märkimisväärse ajavahemiku jooksul ja teiseks ei ole Iirimaa kasutanud selles direktiivis ette nähtud erandite tegemise võimalusi.
- 95 Neil asjaoludel tuleb tuvastada, et kuna Iirimaa ei ole vastu võtnud vajalikke meetmeid, et olmevesi vastaks miinimumnõuetele, mis puudutavad trihalometaanisisaldust olmevees vastavalt direktiivi 98/83 I lisa B osas sätestatud parameetrite väärtustele, 21 ühisveevärgi piirkonnas: Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aughrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply ja Ballymagroarty, ning üheksas erasektori veevarustusüksuses: Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle); Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) ja Keash, siis on Iirimaa rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 98/83 artikli 4 lõikest 1.

2. Teine väide

- 96 Teises väites leiab komisjon, et kuna Iirimaa ei ole taganud vajalike parandusmeetmete võtmist niipea kui võimalik olmevee kvaliteedi taastamiseks eelmises punktis nimetatud ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes ega ole korraldanud nende meetmete ellurakendamist eelisjärjekorras, pidades muu hulgas silmas asjasse puutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele, siis on Iirimaa rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 98/83 artikli 8 lõikest 2.

a) Poolte argumendid

- 97 Komisjon tuletab oma hagiavalduses meelde, et kui olmevesi ei vasta direktiivi 98/83 I lisa B osas sätestatud olmevee trihalometaanisisalduse parameetrite väärtustele, on asjaomane liikmesriik vastavalt selle direktiivi artikli 8 lõikele 2 võtma „niipea kui võimalik“ vajalikud parandusmeetmed vee „kvaliteedi taastamiseks“, pidades muu hulgas silmas asjasse puutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.
- 98 Käesoleval juhul kujutab trihalometaanisisalduse kindlaks määratud parameetri väärtuse mittejärgimine määratluse kohaselt endast potentsiaalset ohtu inimeste tervisele, kuna vett, mis ei vasta sellele miinimumnõudele, ei saa pidada puhtaks ja tervislikuks.
- 99 Iirimaa tunnustab aga ise, et tema territooriumil tuvastatud trihalometaanisisalduse lubatud taseme ületamise juhtumite arv on teiste liikmesriikidega võrreldes suur. Lisaks, isegi kui liikmesriikidel on võetavate meetmete kindlaksmääramisel teatav tegutsemisruum, peavad need igal juhul võimaldama seda, et piirtasemete ületamise aeg oleks võimalikult lühike. Käesoleval juhul ei ole siiski mingit kahtlust – arvestades eelkõige tõendeid ületamise kohta peaaegu 20 aasta jooksul –, et Iirimaa on seda kohustust rikkunud. Nimelt, kuigi Iirimaa oli kohustatud

järgima parameetrite väärtusi alates 26. detsembrist 2003 ja vaatamata korrapärasele teabevahetusele komisjoniga selle mittevastavuse teemal alates 2013. aastast, ei vasta olukord ikka veel nõuetele, samas kui on möödunud veel kümme aastat. Eelkõige tõendab Irish Wateri asutamine 2013. aastal üksnes seda, et Iirimaa tegutses aeglaselt, kuna direktiivi 98/83 ülevõtmise kuupäev oli sel ajal möödunud juba kümme aastat tagasi.

- 100 Samuti juhib komisjon tähelepanu sellele, et joogivett tarbitakse iga päev ja tarbijal ei ole ühtki muud hõlpsasti kättesaadavat lahendust, kui tarnitav vesi ei vasta direktiivis 98/83 määratletud puhtuse ja tervislikkuse miinimumstandarditele. Järelikult tuleb sõnu „niipea kui võimalik“ tõlgendada suhteliselt kitsalt.
- 101 Iirimaa väidab, et komisjon ei ole tõendanud, et ta ei ole võtnud olmevee kvaliteedi taastamiseks vajalikke meetmeid, ja kinnitab, et hagiavaldus põhineb oletustel. Nii ei ole komisjon esitanud ühtegi täpset näidet parandusmeetmete ja/või rakendusmeetmete kohta, mis oleks tulnud võtta, kuid mida liikmesriik ei ole võtnud. Iirimaa täpsustab sellega seoses, et on tehtud märkimisväärseid edusamme, kuna pikaajaline vastavus on saavutatud kõigis ametlikus kirjas nimetatud 73 ühisveevärgi piirkonnas, välja arvatud 15 piirkonnas.
- 102 Iirimaa väidab ühtlasi, et pelk asjaolu, et trihalometaanisisalduse taseme ületamist on tuvastatud isegi pika aja jooksul, ei tähenda siiski, et vajalikke parandus- ja/või rakendusmeetmeid ei ole võetud. Lisaks pidi see liikmesriik paljudel käesoleva hagi esemeks olevatel juhtudel aja jooksul välja töötama meetmeid, mida peeti vajalikuks, et tagada joogivee vastavus direktiivi 98/83 nõuetele pikas perspektiivis, rääkimata sellest, et ka struktuursete lahenduste kasutuselevõtt võtab aega.
- 103 Iirimaa ei vaidle vastu sellele, et direktiivi 98/83 artikli 8 lõikes 2 kasutatud väljend „niipea kui võimalik“ tähendab, et vajalikud parandusmeetmed tuleb võtta võimalikult lühikese aja jooksul. Siiski ei saa seda kriteeriumi hinnata asjaomases liikmesriigis valitsevast konkreetsest olukorrast eraldi. Eelkõige tuleb arvesse võtta asjaomase veejaotusvõrgu olukorda, et hinnata, kas vajalikud parandusmeetmed võeti „niipea kui võimalik“ artikli 8 lõike 2 tähenduses, mida komisjon käesoleval juhul ei ole teinud.
- 104 Komisjon tuletab meelde, et nagu ka rikkumismenetluse puhul üldiselt, ei ole komisjoni ülesanne esitada loetelu hüpoteetilisest meetmetest, mida oleks võinud võtta igas nõuetele mittevastava veega varustamise piirkonnas. Vastupidi sellele, mida väidab Iirimaa, ei ole komisjon pealegi tuginenud ühelegi oletusele. Ta rõhutab, et ta ei tuvastanud mitte ainult trihalometaanisisalduse kindlaks määratud parameetrite väärtuste ületamist, vaid ka seda, et ületamine kestis vähemalt alates 2012. aastast ning kuupäevi, mille Iirimaa esitas kui kuupäevad, mil tal õnnestuks pikas perspektiivis järgida trihalometaanisisalduse parameetrite väärtusi, lükati enamikul juhtudel korduvalt edasi kõigis käesolevas hagiavalduses viidatud ühisveevärgi piirkondades.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 105 Vastavalt direktiivi 98/83 artikli 8 lõikele 2 on asjaomane liikmesriik juhul, kui joogivee trihalometaanisisalduse parameetri väärtust on ületatud, võtma „niipea kui võimalik“ vajalikud parandusmeetmed ja korraldama eelisjärjekorras nende ellurakendamise, et vähendada selle sisalduse direktiivi I lisa B osas sätestatud piirmääran, pidades muu hulgas silmas asjasse puutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.

- 106 Kõigepealt väidab Iirimaa, et komisjon ei ole tõendanud, et ta ei ole võtnud vajalikke parandusmeetmeid, ja et tema väidetav rikkumine selles osas põhineb oletustel. Komisjon ei ole esitanud ühtegi konkreetset näidet parandus- ja/või rakendusmeetmete kohta, mida see liikmesriik oleks pidanud võtma.
- 107 Sellega seoses tuleb märkida, et ELTL artiklil 258 põhinevas liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise menetluses on komisjonil kohustus tõendada, et väidetav rikkumine on aset leidnud, ja esitada seega tõendid, et liikmesriik ei ole järginud liidu õigusnormis ette nähtud kohustust, ilma et ta võiks tugineda mis tahes oletusele (10. novembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (piirtasemed – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, punkt 83). Käesolevas asjas ei saa siiski asuda seisukohale, et komisjon tugineb pelgale eeldusele, et Iirimaa ei ole võtnud vajalikke parandusmeetmeid direktiivi 98/83 artikli 8 lõike 2 tähenduses, kuna märkimisväärse ulatuse ja pika kestusega piirtasemete ületamine, nagu esineb käesolevas asjas, on iseenesest tõend selle kohta, et Iirimaa ei ole selliseid meetmeid võtnud (vt analoogia alusel 4. märtsi 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ühendkuningriik (piirtasemed-NO₂), C-664/18, EU:C:2021:171, punkt 135).
- 108 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb aga, et kuigi liikmesriikidel on võetavate parandusmeetmete kindlaksmääramisel teatav tegutsemisruum, peavad need võimaldama seda, et piirväärtuste ületamise aeg oleks võimalikult lühike (vt selle kohta 10. novembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (piirtasemed – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, punkt 136 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 109 Lisaks nähtub Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust, et algseid hinnangulisi vastavusse viimise kuupäevi lükkas Iirimaa iga uue eduaruande korral edasi, mistõttu kavandatud parandusmeetmete ajakavas on samuti suuri hilinemisi, mistõttu trihalometaanisisalduse piirväärtuste ületamine on kestnud vähemalt alates 2012. aastast.
- 110 Esimese eduaruande avaldamise ajal oli Iirimaa nimelt juba tunnistanud hilinemist renoveerimistöodega 19 jaotusvõrgu puhul kokku 81 hulgast. Kolmandas eduaruandes toodi veel esile viivitusi seoses 23 jaotusvõrguga kokku 73 jaotusvõrgu hulgast. Vastuses ametlikule kirjale lükkas Iirimaa oma olukorra vastavusse viimise kuupäeva edasi 2021. aastale ja vastuses põhjendatud arvamusel lükati see kuupäev uuesti edasi, seekord 2023. aastani.
- 111 Samuti, vastupidi sellele, mida väidab Iirimaa, võib rikkumine jääda kestma vaatamata ületamise määra võimalikule osalisele langustrendile, mida kogutud andmed näitavad, mis ei too siiski kaasa seda, et asjaomane liikmesriik järgiks parameetrite väärtusi, millest ta peab kinni pidama (vt selle kohta 22. veebruari 2018. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, C-336/16, EU:C:2018:94, punkt 65, ja 30. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Rumeenia (PM10 – piirtasemete ületamine), C-638/18, EU:C:2020:334, punkt 70). Käesoleval juhul see nii ka on.
- 112 Nimelt nähtub Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust ja esimese väite analüüsimisel kirjeldatud faktilistest asjaoludest, et Iirimaa ei ole ilmselgelt õigel ajal võtnud vajalikke meetmeid, mis võimaldaksid tagada, et trihalometaanisisalduse piirväärtuste ületamise aeg oleks käesolevas hagiavalduses viidatud ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes võimalikult lühike. Seega, nagu on rõhutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 109, on piirväärtuste ületamine nendes piirkondades ja üksustes vähemalt alates 2012. aastast süstemaatiline ja püsiv, vaatamata liikmesriigi kohustusele võtta kõik vajalikud ja tõhusad meetmed ning rakendada need

ellu eelisjärjekorras, et täita nõuet, mille kohaselt peab piirväärtuse ületamise aeg olema võimalikult lühike (vt analoogia alusel 10. novembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (piirtasemed – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, punkt 146 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 113 Seega, kuigi Iirimaa oli vastavalt direktiivi 98/83 artiklile 14 kohustatud võtma vajalikud meetmed, et tagada olmevee kvaliteedi vastavus sellele direktiivile hiljemalt 26. detsembriks 2003, ei taganud asjaomane liikmesriik komisjoni põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõpuni ehk 17 aastat hiljem vastavusse viimist, isegi mitte pärast seda, kui komisjoniga oli alates 2013. aastast toimunud korrapärane teabevahetus selle mittevastavuse teemal.
- 114 Selline olukord tõendab iseenesest, ilma et oleks vaja üksikasjalikumalt analüüsida nende meetmete sisu, mida Iirimaa on võtnud käesolevas hagiavalduses viidatud eri ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes, et liikmesriik ei ole rakendanud sobivaid ja tõhusaid meetmeid ega korraldanud eelisjärjekorras nende ellurakendamist, et lõpetada trihalometaanisalduse piirväärtuste ületamine „niipea kui võimalik“ direktiivi 98/83 artikli 8 tähenduses (vt analoogia alusel 10. novembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (piirtasemed – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, punkt 147 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 115 Mis puudutab Iirimaa argumenti, mille kohaselt on tingimata vaja, et asjaomasel liikmesriigil oleksid piisavalt pikad tähtajad, et meetmed saaksid oma mõju avaldada, siis tuleb tõdeda, et käesoleval juhul, nagu nähtub eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktidest 93, 109 ja 110, anti liikmesriigile *de facto* eriti pikk tähtaeg, et tagada tema olukorra vastavusse viimine direktiivi 98/83 nõuetega, arvestades direktiivis selleks ette nähtud tähtaegu, mis olid kohaldatavad kõigile liikmesriikidele (vt analoogia alusel 10. novembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (piirtasemed – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, punkt 148 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 116 Lisaks, mis puudutab Iirimaa argumenti, et tema teatatud vastavusse viimise tähtajad on kohandatud selliste struktuuriliste muudatuste ulatusele, mis on vajalikud joogivee trihalometaanisalduse piirväärtuste ületamise lõpetamiseks, võttes eelkõige arvesse ruumilise planeerimisega seotud raskusi, turbarabade ja laugjate topograafiliste nõlvade esinemist, teiste liikmesriikide keskmisest suuremat sademete hulka aastas, Iirimaa veekogude olemuslikku orgaaniliste ainete poolest rikast laadi ning sotsiaalmajanduslikke ja eelarvelisi tegureid tarvilike investeeringute tegemisel, siis tuleb osundada, et Euroopa Kohus on sarnastele argumentidele vastates juba leidnud, et asjaomane liikmesriik peab tõendama, et raskused, millele ta piirväärtuste ületamise lõpetamisel viitab, välistavad oma laadi tõttu selle, et vastavusse viimine oleks võinud toimuda lühemate tähtaegade jooksul (vt selle kohta 10. novembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (piirtasemed – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, punkt 151 ja seal viidatud kohtupraktika), mida Iirimaa ei ole käesoleva hagimenetluse raames tõendanud.
- 117 Igal juhul ei ole struktuurilised raskused, mis on seotud sotsiaalmajanduslike ja eelarveliste teguritega tarvilike suuremahuliste investeeringute tegemisel või ka topograafilise olukorraga, iseenesest erandlikud ja järelikult e saa nendega põhjendada joogivee trihalometaanisalduse parameetri väärtuse pidevat ületamist rohkem kui kümne aasta jooksul (vt analoogia alusel 10. novembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Itaalia (piirtasemed – PM10), C-644/18, EU:C:2020:895, punkt 152 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 118 Eeltoodust tuleneb, et ükski Iirimaa esitatud argument ei saa seada kahtluse alla järeldust, et see liikmesriik on rikkunud oma kohustust tagada, et piirväärtuste ületamise aeg oleks võimalikult lühike, võttes niipea kui võimalik joogivee kvaliteedi taastamiseks vajalikud meetmed vastavalt direktiivi 98/83 nõuetele.

- 119 Mis puudutab nimetatud liikmesriigi etteheidet komisjonile, et komisjon ei ole talle esitanud täpseid näiteid parandus- ja/või rakendusmeetmete kohta, mida ta oleks pidanud võtma, siis tuleb märkida, et selle institutsiooni ülesanne ei ole esitada loetelu hüpoteetilistest meetmetest, mida oleks võinud võtta igas nõuetele mittevastavas ühisveevärgi piirkonnas või erasektori veevarustusüksuses. Selline praktika oleks nimelt vastuolus liikmesriikide suveräänsusega, mis puudutab nende õigust valida direktiivi rakendamise vahendid oma territooriumil Euroopa Liidu seadusandja määratud tähtaja jooksul. Järelikult pidi hoopis Iirimaa niipea kui võimalik kindlaks määrama meetmed, mida ta pidas sobivaks, et tagada oma olukorra vastavusse viimine direktiivis 98/83 kehtestatud trihalometaanisisalduse piirväärtustega, ning teavitama komisjoni nendest meetmetest ja vastavusse viimisel tehtud edusammudest.
- 120 See on veelgi olulisem, kui võtta arvesse ohtu inimeste tervisele ja keskkonnale, mida tekitab joogivee suur trihalometaanisisaldus, nagu on meelde tuletatud käesoleva kohtuotsuse punktis 29. Seetõttu, nagu nähtub sõnaselgelt direktiivi 98/83 artikli 5 lõikest 2, on I lisa B osas määratletud trihalometaanisisalduse lävend, millest allpool ei saa tagada, et joogivesi oleks „puhas ja tervislik“, kusjuures liikmesriikidel on lisaks vabadus kehtestada rangemaid standardeid. Sellest tuleneb, et joogivee trihalometaanisisalduse parameetrite väärtuste ületamine käesolevas hagiavalduses viidatud ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes võis selle püsivust arvestades kujutada endast potentsiaalset ohtu inimeste tervisele.
- 121 Sellest järeldub, et komisjoni teise väitega tuleb nõustuda.
- 122 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb tuvastada, et kuna Iirimaa

- ei ole vastu võtnud vajalikke meetmeid, et olmevesi vastaks miinimumnõuetele, mis puudutavad trihalometaanisisaldust olmevees vastavalt direktiivi 98/83 I lisa B osas sätestatud parameetrite väärtustele, 21 ühisveevärgi piirkonnas: Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aghrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply ja Ballymagroarty (Iirimaa), ning üheksas erasektori veevarustusüksuses: Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle); Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) ja Keash (Iirimaa), ning
- ei ole taganud vajalike parandusmeetmete võtmist niipea kui võimalik olmevee kvaliteedi taastamiseks eespool nimetatud ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes ega ole korraldanud nende meetmete ellurakendamist eelisjärjekorras, pidades muu hulgas silmas asjasse puutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele,

siis on Iirimaa rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 98/83 artikli 4 lõikest 1 koostoimes selle direktiivi I lisa B osaga ja artikli 8 lõikest 2.

Kohtukulud

- 123 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

124 Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Iirimaa on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb Iirimaa kohtukulud jätta tema enda kanda ja mõista temalt välja komisjoni kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (üheksas koda) otsustab:

1. Kuna Iirimaa

- ei ole võtnud vajalikke meetmeid, et olmevesi vastaks miinimumnõuetele, mis puudutavad trihalometaanisisaldust olmevees vastavalt nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiivi 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta I lisa B osas sätestatud parameetrite väärtustele, 21 ühisveevärgi piirkonnas: Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aughrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply ja Ballymagroarty (Iirimaa), ning üheksas erasektori veevarustusüksuses: Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle); Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) ja Keash (Iirimaa), ning
- ei ole taganud vajalike parandusmeetmete võtmist niipea kui võimalik olmevee kvaliteedi taastamiseks eespool nimetatud ühisveevärgi piirkondades ja erasektori veevarustusüksustes ega ole korraldanud nende meetmete ellurakendamist eelisjärjekorras, pidades muu hulgas silmas asjasse puutuva parameetri väärtuse ületamise määra ning potentsiaalset ohtu inimeste tervisele,

on Iirimaa rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 98/83 artikli 4 lõikest 1 koostoimes selle direktiivi I lisa B osaga ja artikli 8 lõikest 2.

2. Mõista kohtukulud välja Iirimaalt.

Allkirjad